

ACOD-ONDERWIJS ONDERAFDELING GEPENSIONEERDEN

Secretariaat: Bagattenstraat 158 - 9000 Gent

Tel.: 09/269.93.40

Fax: 09/269.93.44

Mededelingenblad CONTACT

Jaargang 36 nr.4 april 2009

Genoteerd:

DE SOCIALISTEN

Op 10 maart 2009, woonden een aantal van onze leden een boeiende en héél interessante lezing bij, gebracht door Geert Van Goethem (historicus) en Frank Beke (ereburgemeester van Gent). We brengen u graag verslag uit!

De lezing verliep in 3 delen:

A. De geschiedenis van het socialisme gebracht door Geert Van Goethem.

Het exposé werd op een wetenschappelijke manier ondersteund door een PowerPoint montage van geschreven en/of gedrukte teksten, alsook affiches uit het archief van het AMSAB en bevestigden aldus de historische exactheid van de naar voor gebrachte feiten:

De aanloop tot de **Belgische Werkliedenpartij (BWP)**:

Cesar De Paepe (1841-1890) speelde als arts voor het volk en als politiek aanhanger van Proudhon en Marx een voortrekkersrol in het ontstaan van de BWP: hij stichtte in 1864 de Belgische afdeling van de eerste Internationale. Dezelfde ideeën leefden eveneens in andere Europese landen, waaronder Frankrijk. Na democratische verkiezingen van het Parijse stadsbestuur ontstond de kortstondige "Commune van Parijs" (18 maart 1871). Zij werd echter bloedig onderdrukt en gesmoord op 28 mei van hetzelfde jaar door het regeringsleger van Napoleon III. Het gevolg was dat slechts "sluimerende en clandestiene" socialistische splintergroepen als enigen zich het trieste lot van vooral het stadsproletariaat aantrokken!

Zo gebeurde het ook bij ons: de Gentse hongersnood zorgde ervoor dat enkelingen achteraan in een café, een bestaande bakkerij verder uitbouwden tot de latere "Bakkerij van de Vooruit". Samen met die broodbedeling werd een omzeggens "verboden" krant verspreid, waarin een theoretische benadering van het socialisme werd uitgelegd. Op die manier ontstonden verenigingen, die eerder vakbewegingen waren en daarnaast ook culturele verenigingen die de bedoeling hadden voornamelijk het proletariaat te alfabetiseren.

Een partij ontstond in **1877** als eerste socialistische partij in Vlaanderen met de naam 'Vlaamsche Socialistische Arbeidspartij' (VSP) met de **Gentse Edmond Van Beveren** als voorman. In **1880** fuseerde de partij met Brusselse socialistische groepen en nam ze een nieuwe naam aan: de **Belgische Socialistische Partij (BSP)** (een naam die men in 1945 opnieuw zou gebruiken). In **1885** verbond men zich met de Waalse socialistische partij onder de naam van de **Belgische Werkliedenpartij**.

Het voornaamste strijdpunt van de BWP was het algemeen stemrecht voor mannen. Door de grote aanhang voor dat strijdpunt zou er een **socialistische zuil** ontstaan. Al in **1893** was het **algemeen meervoudig stemrecht voor mannen** een feit.

De **ideologie** van de partij werd vastgelegd in het **Charter van Quaregnon**, dat in **1894** werd opgesteld.

De partij verkreeg electoraal succes in Brussel en Wallonië. In Vlaanderen was dat vooralsnog alleen in **Gent** het geval: **Edward Anseele** was de eerste Vlaamse BWP-volksvertegenwoordiger in

de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Hij werd verkozen in **Luik**. In 1900 werd de evenredige vertegenwoordiging bij verkiezingen ingevoerd, en meteen konden ook de eerste rechtstreekse verkozen Vlaamse socialistische volksvertegenwoordigers hun intrede doen in de Kamer: 2 in Gent- Eeklo, 1 in Antwerpen en 1 in Leuven.

Rond **1900** verschenen de socialistische bladen **Vooruit** en **Volksgazet** voor het eerst waarmee een groter publiek bereikt kon worden.

Gedurende het **Interbellum** bleef de BWP een constante regeringspartij. In 1935 werd Hendrik De Man Minister van Openbare Werken en Opslorping van Werkloosheid. In die periode had het socialisme af te rekenen met de opkomst van het fascisme. Tijdens deze periode ontwikkelde hij de ideeën voor zijn Plan van de Arbeid waarin hij een strakke plan-economie met corporatistische trekken voor België trachtte uit te stippelen. In 1939 werd hij partijvoorzitter.

In juni **1940**, ruim een maand na de inval van de Duitsers, ontbond Hendrik De Man de partij. Hij besloot, met enkele medestanders, mee te gaan werken aan *De Nieuwe Orde* die de bezetter in Europa zou doorvoeren en werd zodoende een collaborateur.

Na de **ontbinding** van de **Belgische Werkliedenpartij** (BWP) door Hendrik de Man in 1940 bleven heel wat socialistenvolgers verder politieke actie voeren in de illegaliteit. Pas naar het einde van de Tweede Wereldoorlog toe, zullen de gematigden er onder aanvoering van **Achiel Van Acker** in slagen hun overwicht in de partij te herstellen.

Terug in de legaliteit kon de BSP moeilijk voorbijgaan aan de radicalisering die zich aan de basis voltrokken had en die op syndicaal vlak tot uiting was gekomen in het streven naar een eenheidsvakbond. Het voortdurend wantrouwen dat tijdens de bezettingsjaren tussen socialistenvolgers en communisten was ontstaan (als gevolg van de afkeer van de eersten voor de revolutionaire plannen van de laatsten), bleef bestaan en zou nog versterkt worden tijdens de beginjaren van de Koude Oorlog. Het **Congres van de Overwinning** van 9 tot 11 juni 1945 bevestigde het **Charter van Quaregnon** (geschreven door **Emile Vandervelde**) maar keurde verder een radicaal programma goed rond de uitbouw van de sociale zekerheid en de openstelling van het krediet- en verzekeringswezen voor bredere lagen van de bevolking, de verdere uitbreiding van de steenkoolnijverheid, de elektriciteitsvoorziening, de chemische industrie en de staalnijverheid.

Vooraf Achiel van Acker heeft zijn stempel gedrukt op de ontwikkeling van het land, onder andere via de kolenslag en de realisatie van de sociale zekerheid. Bij de verkiezingen van 1949 verloor de BSP echter heel wat van haar pluimen en zag de **CVP** de kans schoon om haar overwicht opnieuw te laten gelden. De rechterzijde ijverde voor de terugkeer van **Leopold III**, wat leidde tot de Koningskwetsie, waarin de socialistenvolgers een belangrijke bemiddelende rol achter de schermen speelden. Meteen werd ook de oude frustratie over de kerkelijke overheersing van het onderwijs aangepakt.

Na de ondertekening van het **Schoolpact** (1958) kwamen de economische en sociale problemen opnieuw op de voorgrond. Eind 1960 legde de regering Eyskens daarop zijn **Eenheidswet** voor, waarop de socialistische oppositie – vooral in Wallonië – erg scherp reageerde. Door de toenemende regionalisering binnen het ABVV was er echter geen duidelijke strategie, waardoor de acties al snel verzandden in de chaos. Toen de hervormingspolitiek van de regering Lefèvre-Spaak in 1965 zwaar werd afgestraft (ten voordele van de taalpartijen), met een historisch verlies van 8,5% voor de BSP, verzeilde de partij in een zware bestaanscrisis. Er brak een nieuwe periode aan met zwakke, instabiele regeringen en wisselende coalities.

B. Frank Beke licht het Socialisme van zijn tijd toe:

Toenemende meningsverschillen tussen Nederlands- en Franstaligen, toenadering tot de Christelijke partij en progressieve frontvorming binnen de drieledige gewestvorming en regionalisering van de economische bevoegdheden (de zgn. akkoorden van Klemskerke-Verviers). De culturele gewestvorming was vrij snel een feit, maar de economische decentralisatie bleef als gevolg van zware meningsverschillen tussen Vlamingen en Walen achterwege. Begin jaren zeventig kreeg de economie opnieuw een aantal klappen, een crisis die verergerd werd door de schandaalsfeer rond de regering **Leburton**. De voeling met de basis was bovendien verloren gegaan, onder meer door de toenemende druk van de middenstandsvleugel van de **CVP**. Een aantal fundamentele keuzes van de linkerzijde zoals vrijmaking van de productiemiddelen, vervoer, energie en banken voor de armste bevolkingsgroepen, planning en zelfbeheer door arbeiderscontrole in de bedrijven werden net als de collectieve beginselen van de verklaring van Quaregnon in het einddocument "Socialisme Nu" opgenomen.

In 1975 te Marcinelle werd besloten een zogenaamde 'informatiecampagne' op te starten tegen het sociaaleconomisch beleid van de regering **Tindemans**. Dit ging gepaard met de laatste grote actie van de unitaire BSP.

In de jaren zeventig kon ook de BSP niet meer weerstaan aan de tendens tot federalisering van de partijstructuren. Op **28 oktober 1978** kwamen er twee afzonderlijke congressen bijeen. De scheiding was een feit, al werden nieuwe statuten en een nieuwe naam voor de Nederlandstalige vleugel (**Socialistische Partij**) pas op een administratief congres in **1980** aangenomen.

De BSP maakte deel uit van de regeringen tussen 26 september 1944 en 27 juni 1949, 23 april 1954 en 2 juni 1958, 25 april 1961 en 11 februari 1966, 17 juni 1968 en 19 januari 1974 en vanaf 3 juni 1977 tot haar ontbinding. Gewoonlijk werd een coalitie gevormd met de christendemocraten, uitzonderlijk ook met de liberalen. De partij leverde ook vier naoorlogse premiers, met name **Achiel Van Acker**, **Paul-Henri Spaak**, **Camiel Huysmans** en **Edmond Leburton**.

Frank Beke ontwikkelt zijn visie ten aanzien van het hedendaagse socialisme met het pragmatisme dat zich binnen de partij ontwikkelt en minder ideologie aanhangt, de frequente naamsveranderingen, de socialistische voormannen aan de top binnen het partijbureau, de mediatisering, de groei van de ultrarechtse partijen zoals het Vlaams Belang, de vervaging van de ideologische krijtlijnen waaruit het socialisme is gegroeid.

Dit alles doet de partij geen goed, maar voorlopig is er geen alternatief gezien de versnippering binnen het politieke landschap ... en andermaal een ongeziene crisis waarvan het einde nog niet in zicht is.

Na een uitgebreide vragenronde en een geanimeerde babbel bij een democratisch pintje werd de avond omstreeks 21.30 uur afgesloten.

De ACOD plant, eind mei, een andere lezing met als onderwerp EUROPA. We houden u op de hoogte.

Freddy D'havé, secretaris

Onze activiteiten

1. Op donderdag, 9 april 2009 doen we een multiculturele daguitstap naar GENK.

Inschrijvingen zijn afgesloten.

Ter herinnering: vertrek om 6u45 aan de P&R te Gentbrugge, Land van Rhodelaan

2. Houdt u van een life muzikaal optreden van de Gentse Politie? Op woensdagnamiddag, 22 april treedt de The Royal Police Orchestra op in het WZC Domino, St. Margrietstraat 36 te Gent. Zij brengen u zeer mooie, zachte en populaire dansmuziek uit de jaren '50,'60 en '70.

Aanvang: **14u30** (deuren open om 13u45)

Prijs: **€ 4** (een drankje naar keuze inbegrepen)

Kaarten telefonisch te bestellen bij Francine van der Graaf.

3. Op maandag, 27 april 2009 richt de ACOD, Bagattenstraat 158 te Gent een infonamiddag "de perequatie van de pensioenen" in.

Spreker is Patrick De La Bruyère, stafmedewerker ABVV-ACOD.

Afspraak in de zaal Louis Melis op de eerste verdieping om **14u00**. Toegang vrij.

Dezelfde info wordt ook op 27/04 gegeven in Café Den Dries te **Wetteren** om **20u30**.

4. De lente komt eraan... het Meifeest 2009, georganiseerd door S-Plus, zal doorgaan in de polyvalente zaal van het Tempelhof, Sint Margrietstraat te Gent op donderdag 30 april.

- **13u15:** deuren open
- **14u:** **Het Gents Gemengd Koor** o.l.v. **David Lammens** brengt een waaier van hedendaagse muziek en musicalliederen.
- **15u15:** **Marc Meersman** en **Laurena** verrassen ons met een gevarieerde medley van evergreens, ambiance- en musicalnummers.
Het Gents Gemengd Zangkoor eindigt de namiddag met de Internationale.
- Aansluitend om **17u30**, aan het **MIAT**, zal het Zangkoor **een hulde brengen aan P. De Geyter**, toondichter van de "Internationale". Schepen Martine De Regge zal een gelegenheidstoespraak houden.

Leden S-Plus: **€ 5**

Niet-leden S-Plus: **€ 7,5**

Inschrijven via strook achteraan het blad én betalen ten laatste op 18 april 2009 op ons rekeningnr. 001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent

5. Op 1 mei verzamelen de ACOD-leden in de Bagattenstraat om 11u om deel te nemen aan de 1-meistoet. Er is animatie voor en na de stoet.

6. Op donderdag, 14 mei 2009 gaan we met S-Plus naar Nederland: we bezoeken Zeeuws - Vlaanderen.

Een groot deel van Nederland ligt onder de zeespiegel en door de eeuwen heen heeft Nederland zich tegen het wassende water proberen te beschermen. Met als gevolg vele gracieuze watermolens, stoere dammen, dijken en natuurlijk de Deltawerken in de provincie Zeeland, die het polderland beschermen tegen overstromingen. De Deltawerken zorgen er nu voor dat het droog blijft achter dijk en duin.

Programma:

8u.	Vertrek met onderweg een korte stop.
9.30u	Rondrit met gids tot de Zeelandbrug en bezoek aan Zierikzee.
12.30u	Middagmaal bestaande uit een 3-gangenmenu.
15u	Bezoek aan Delta Expo Neeltje Jans met rondvaart op de Oosterschelde

17u Terugreis met onderweg een avondmaal met 2 belegde boterhammen.

Opstapplaats: om 8u00 P & R te Gentbrugge, Land van Rhodelaan

Prijs: leden S-Plus: € 56

Niet-leden: € 66

Inbegrepen: geleide rondrit, middagmaal, inkom Delta Expo Neeltje Jans, avondmaal, busvervoer.

Niet-inbegrepen: Fooi Chauffeur (er wordt op de bus rondgegaan)

Inschrijven via strook achteraan het blad én betalen ten laatste op 18 april 2009 op ons rekeningnr. 001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent

7. Op dinsdagnamiddag, 26 mei 2009 kunt u de opera "Madame Butterfly" bekijken op groot scherm in de polyvalente zaal van het WZC Domino, St. Margrietstraat 36 te Gent.

Aanvang: 14u (deuren open om 13u30)

Prijs: € 3,5 (koffie en taart inbegrepen)

Kaarten telefonisch te bestellen bij Francine van der Graaf.

8. Op vrijdagnamiddag, 29 mei 2009 bezoeken we samen, met gids, de prestigieuze tentoonstelling "Emile Claus en het landleven" in het Museum voor Schone Kunsten, Citadelpark te GENT.

De tentoonstelling brengt de beste werken van Emile Claus bijeen en belicht de centrale thema's in zijn werk: de landarbeider, het werk op het land, het dorpsleven, het leven met de rivier en het zuivere landschap.

Met schilderijen als 'De picknick' (1887), 'De ijsvogels' (1890-1891), 'Het lichten van de fuiken' (1893) en 'Koeien doorwaden de Leie' (1897-1899) vierde hij internationaal triomfen. Tegelijk engageerde hij zich sterk in binnen- en buitenlandse kunstenaarsverenigingen, met een bijzonder internationaal tentoonstellingsparcours tot gevolg. De waardering voor hem blijkt verder uit de stroom van aankopen door binnen- en buitenlandse musea vanaf omstreeks 1890. Het museum onderhoudt een lange geschiedenis met de schilder en zijn werk. Met de aankoop van het schilderij 'De ijsvogels' was het in 1892 het eerste museum dat een impressionistisch werk van Emile Claus aankocht. In de volgende jaren kocht de Belgische Staat verschillende van zijn werken en er volgden aankopen door musea in België en in Europa. In Gent werd de Claus verzameling stelselmatig uitgebreid door aankopen, langdurige bruiklenen en schenkingen. Met deze tentoonstelling wordt Claus' werk in de ontwikkeling van de Belgische beeldende kunst in de periode 1880-1914 gekaderd. Claus onderscheidde zich internationaal en juist dit internationale succes reflecteerde zich in het werk van een uitgebreide groep jonge kunstenaars die in het begin van de twintigste eeuw debuteerden met luministisch werk.

Afspraak: vanaf 14u15 in de inkom van het museum.

Geleid bezoek, met gids, begint om 14u30.

Ingang en begeleiding met gids: € 9

Inschrijven via strook achteraan het blad én betalen ten laatste op 2 mei 2009 op ons rekeningnr. 001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent

Opgelet: er kunnen maximaal 20 personen deelnemen. Wie erbij wil zijn, schrijft zich zo vlug mogelijk in!

Activiteiten i.s.m. de S-Plus Cultuuracademie onder leiding van Jacques Fonteyne:
--

Zaterdag 11 april: Culturele wandeling door Tielt (geboortestad van Jacques Fonteyne)

Zaterdag 18 april 2009: Brussel – Tour & Taxis. Expo "Dit is onze AARDE".

Zondag 26 april 2009: Erfgoeddag Vlaanderen – Brussel. Programma nog niet gekend.

We kregen geen uitgebreidere info: voor meer inlichtingen gelieve contact op te nemen met Jacques Fonteyne Tel. 09/259 94 02 of GSM 0479/ 86 52 71

Contactgegevens:

Francine van der Graaf: voorzitter

Tel. 09/220.58.21- 0496/86.12.35
Handbalstraat 15, 9000 GENT
Freddy D'havé: secretaris
Tel. 09/221.12.36 - 0474/31.26.30
Kikvorsstraat 23, 9000 GENT freddy.d.have@telenet.be

Antwoord- en inschrijvingsstrook

te versturen naar Francine van der Graaf, Handbalstraat 15, 9000-Gent

of gegevens mailen naar freddy.d.have@telenet.be

Naam en voornaam :

adres : tel.:

Ik wens deel te nemen aan volgende activiteiten: (gelieve de data voor inschrijving en betaling te respecteren a.u.b.)

- a. **Mei-feest op 30 april 2009 met optreden van Marc Meersman, Laurena, het Gents Gemengd Zangkoor. (leden S-Plus: € 5 en niet-leden S-Plus: € 7,5)**

Aantal personen:

Ik schrijf in én betaal de som van € **vóór 18 april 2009** op rekeningnummer **001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent.**

- b. **Daguitstap naar Zeeuws Vlaanderen op 14 mei 2009.(leden S-Plus: € 56/ niet-leden S-Plus: € 66)**

Aantal personen:

Ik schrijf in én betaal de som van € **vóór 18 april 2009** op rekeningnummer **001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent.**

- c. **"Emile Claus en het landleven" op vrijdag 29 mei 2009. (€9)**

Aantal personen:

Ik schrijf in én betaal de som van € **ten laatste op 2 mei 2009*** op rekeningnummer **001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent.**

*de eerste 20 personen kunnen mee...

Datum:..... Handtekening:.....